

Załącznik do uchwały
Nr XXI/201/2020
Rady Gminy Gołuchów
z dnia 18 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
NA LATA 2020 – 2024**

GOŁUCHÓW 2020

WSTĘP

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jako przemoc należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodzin, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych.

Przemoc jest zjawiskiem złożonym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej, dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego. Z punktu widzenia prawa przemoc uważana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na relacje między doznającym a stosującym przemoc, odczuwanie przez doświadczających skutki przemocy a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości takich jak: poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiając zachowania przemocowe.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że

1. JEST INTENCJONALNA - czyli jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie, zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu.
2. SIŁY SĄ NIERÓWNE - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca jest silniejszy.

3. **POWODUJE CIERPIENIE I BÓL** - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

4. **NARUSZA PRAWA I DOBRA OSBISTE** - sprawca wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania oraz narusza podstawowe prawa ofiary. W literaturze dotyczącej problemu przemocy można wyróżnić następujące rodzaje tego zjawiska:

1. przemoc fizyczna – najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia, od szturchania, popychania aż do zachowania powodujące ostre urazy fizyczne wymagające hospitalizacji.

2. przemoc psychiczna – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, od ignorowania, krytykowania, zazdrości o oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby.

3. przemoc ekonomiczna – niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych.

4. przemoc seksualna – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspokajania własnych potrzeb seksualnych.

5. zaniedbanie – najczęściej stosowane wobec dzieci objawiające się niezaspokojeniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych.

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki ale przede wszystkim powoduje niewyobrażalne wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystania lub zaniedbania.

Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodziny, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszych członków rodziny. Niesie również ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielanie ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Niezbędne jest zatem podejmowanie działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie.

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy i współdziałania instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, /Dz.U. z 2020r. poz.218/,*
- *Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /Dz.U. z 2020r. poz. 1876/,*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U. z 2019r. poz. 2277 z późn. zm./*
- *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej /Dz.U. z 2020r. poz. 821),*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „ Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „ Niebieska Karta” /Dz.U. Nr 209, poz. 1245/.*

2. ZASOBY GMINY

Na terenie Gminy Gołuchów funkcjonują służby, które w swoich kompetencji realizują zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są to przede wszystkim:

- Gminny Ośrodek Pomoc Społecznej (GOPS),
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR),
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Sąd – Kuratorzy,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK),
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- placówki oświatowe,

Realizując zadania instytucje te współpracują z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Strażą Gminną, placówkami oświatowymi – szkołami i przedszkolami poprzez pedagogów szkolnych i psychologów, placówkami służby zdrowia, Sądem Rejonowym w Pleszewie: Rodzinnym i Karnym, z kuratorami zawodowymi i społecznymi, organizacjami pozarządowymi.

3. PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy poprzez poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne i socjalne. Udzielanie wsparcia w zależności do potrzeb ofiar przemocy w tym w formie działań interwencyjnych bezpośrednio w środowisku domowym ofiar przemocy przez zespół interdyscyplinarny złożony z pracownika socjalnego, funkcjonariusza Policji, pedagoga szkolnego, kuratora sądowego.
2. Zbudowanie partnerstwa w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką przemocy poprzez opracowywanie i realizację programów osłonowych.

3. Efektywniejsze wykorzystanie procedury „Niebieskiej Karty” przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla osób doświadczających przemocy.
4. Organizowanie szkoleń interdyscyplinarnych, spotkań edukacyjnych, podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się zjawiskiem przemocy.

4. CELE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie zakłada osiągnięcie następujących celów:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
2. zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
3. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane poprzez:

1. monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2. udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie: psychologicznej, prawnej, pedagogicznej i socjalnej.
3. podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
4. budowanie partnerstwa instytucjonalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
5. podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
6. oddziaływanie na sprawców przemocy.

Poprzez realizację celów Programu zakłada się:

1. zmianę pojmowania przez społeczność lokalną zjawiska przemocy w rodzinie
2. promowanie wartości rodzinnych,

3. edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie (pogadanki, warsztaty),
4. promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

5. REALIZATORZY PROGRAMU:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Komisariat Policji.
4. Sąd Rejonowy w Pleszewie
5. Placówki edukacyjne.
6. Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna.
7. Straż Gminna.
8. Placówki służby zdrowia.
9. Urząd Gminy w Gołuchowie.
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

6. OCZEKIWANE REZULTATY DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
2. promowanie wartości rodzinnych,
3. edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie,
4. promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
5. zmniejszanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
6. zwiększanie skuteczności i dostępności pomocy,
7. wzrost liczby placówek udzielających pomocy w środowisku lokalnym,
8. wzrost osób profesjonalnie pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
9. spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie,
10. zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.

7. MONITORING

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, który prowadzony będzie na podstawie zebranych informacji, przekazanych przez jednostki współrealizujące Program. Umożliwi to dokonywanie bieżącej oceny skuteczności prowadzonych działań i pozwoli na ich korektę.

Odpowiedzialny za całościowe monitorowanie programu będzie koordynator.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2020 - 2026 są środki własne gminy w tym środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi a także ustawa z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie .